

I dalis. TEKSTO SUVOKIMAS

Atidžiai perskaityk pasaką ir atlik užduotis.

Grybas, kuris čiaudi

Per vasarą saulė kaitino, šildė žemę ir pagaliau pavargo. Pailsusi kasdien vis žemiau ir žemiau beužkopdavo į dangaus mėlynę. Žemė taip pat apsiblausė. Naktį ji apsigaubdavo pilka rūko skara ir taip snausdavo iki vėlyvo pusiaudienio. Tamsūs medžių šešėliai vis tįso ir pasidarė šalti. Atėjo ruduo ir gelto lapai. Paukščiai būriavosi ir liūdnai klykavo. Pamiškėje lieknutė smilga dairėsi po pievą ir iškėlusį mažą šluotelę vis mojavo. Šalia jos staiga pradėjo krauti pumpurą mėlynžiedė laukinė našlaitė.

– Aš žydėsiu! – ištarė gėlytė.

– Taip vėlai? – nustebusi palinko prie jos smilga.

– Na ir kas? – išskleidė žiedlapius našlaitė. – Tegu šalnų kandžiojasi. Aš jų nebijau. Atbėgs čia maža mergytė ir jai padovanosiu žydą dangaus žiedą.

– Mane jau diegliai varsto! Labai kojas gelia! – sudejavo samana.

– Tik pažvelk žemyn! Tau ne diegliai kojas varsto, o baltas grybas tave verčia. Ar nematai, kad jis dygsta? Linksmiau bus visiems kartu! – džiaugėsi našlaitė.

– Bet tas grybas man šoną spaudžia! – sušuko samana. – Toks storas ir vis dar pučiasi. Aš žinau, kad visi grybai beširdžiai. Jie vienadieniai ir žiūri, kad tik jiems būtų vietos.

– Turėk kantrybės! – guodė našlaitė. – Tas grybas nuostabiai baltas ir gražus. Nepyk! Atbėgs vaikai grybauti ir išraus jį.

– Ar aš tikrai labai gražus? – staiga prašneko grybas.

– Esi baltas kaip sniegas! Man dar niekada neteko matyti tokio balto grybo, – atsakė našlaitė.

– Tokių kaip jis pridygusi pilna pieva, – šyptelėjo smilga.

Netrukus atgužėjo su pintinėlėmis vaikai. Šūkaudami jie puolė rinkti baravykų, ūmėdžių, raudonikių, voveraičių, kelmucių, rudmėsių.

– O tokius kaip šitas baltas tai jie kojomis spardo, – ištarė smilga.

– Šungrybis? Aš taip ir galvojau, kad toks, – palingavo galvą samana... – Dabar jau ir aš pažįstu. Jį vadina pumpotaukšliu! Oi, kokia nelaimė, kad jis taip arti manęs...

Visos trys žolytės susiglaudė į krūvą, kad atsilaikytų prieš tą storulį.

– O kaip dabar aš atrodau? – po kiek laiko prašneko grybas.

– Gerokai patamsėjai. Man atrodo, kad išvirkščiais kailiniais apsvilkai, – pasakė našlaitė ir nusiuko.

– Apū! – nusičiaudėjo staiga pumpotaukšlis. Ir iš jo viršugalvio kaip iš pypkės pasipylė rusvi dūmai.

– Gelbėkit! – ėmė balsu šaukti samana.

– Apči! – dar smarkiau nusičiaudėjo grybas, ir žolytėms pasirodė, kad jo išpūsti dūmai aptemdė saulę.

– Kam subjaurojai mano gražųjį žiedą? Ką aš tau blogo padariau? – pravirko našlaitė.

– Tavo lapas mane palietė, apči! – vėl dūmų debesėlis pasirodė.

– Begėdi! Koks piktas šungrybis tu esi! – ašarodama virpėjo smilga. Ji atrodė lyg būtų dulkėmis apiberta.

– Apči! Apči! – įsismaginęs čiaudėjo kadaise baltas, našlaitės išgirtas grybas.

Aplink jį ratu pajuodo ir nuleido galvas žolės. Greit gruodas sukaustė žemę. Visos gėlės užmigo giliu žiemos miegu. Paskutinį kartą nusičiaudėjęs supliuško ir pumpotaukšlis.

TEKSTO SUVOKIMO UŽDUOTYS

1. Kuriuo metų laiku vyksta veiksmas? Atsakymą pažymėk.

1 taškas

- a) žiemą
- b) pavasarį
- c) rudenį
- d) vasarą

2. Remdamasis tekstu nurodyk 3 rudens požymius.

2 taškai

3. Kodėl našlaitė džiaugėsi išvydusi dygstantį grybą? Nurodyk 2 priežastis.

2 taškai

4. Kodėl ant grybo pyko samana?

1 taškas

5. Kas guodė samaną? Atsakymą pažymėk.

1 taškas

- a) grybas
- b) vaikai
- c) našlaitė
- d) medžiai

6. Išvardyk, kokius grybus rinko vaikai.

2 taškai

7. Kaip grybą apibūdino našlaitė? Atsakymą pažymėk.

1 taškas

- a) nuostabiai baltas ir piktas
- b) nuostabiai baltas ir gražus
- c) didelis, storas ir rudas
- d) linksmas ir didelis

8. Kodėl vaikai neėmė gražuolio grybo?

1 taškas

9. Kodėl nerimavo samana, smilga ir našlaitė?

1 taškas

10. Paaiškink, kaip supranti pasakymą „Greit gruodas sukaustė žemę“.

1 taškas

11. Kaip keitėsi našlaitės nuotaika? Kodėl?

2 taškai

12. Kuris kūrinio veikėjas tau patiko labiausiai? Kodėl?

2 taškai

Galėjai surinkti 17 taškų. **SURINKAI** _____

II dalis. RAŠYMAS

1. Įrašyk praleistas raides.

4 taškai

- Miegapelės žiemos miego laikotarpis prasideda _____ rugsėjo, o baig _____ si kovo mėnesį.
- Kęstuti, ar padovanoj _____ mamytei gėlių? • Vanagas u _____ puolė vištą su viščiukais.
- Prieš šventes močiutė ke _____ davo skanų pyragą. • Sauliau, ar paraš _____ rašinėlį apie pavasarį?
- Kodėl jūs plauk _____ prieš srovę? • Daug rankų didžią naštą pakel _____.

2. Parašyk nurodyto laiko, asmens ir skaičiaus veiksmažodžius.

6 taškai

Veiksmažodis	Es. I. III asm.	Es. I. dgs. I asm.	Būt. k. I. vns. II asm.
groti			
šviesti			
plaukti			
ploti			

3. Parašyk

4 taškai

4 veiksmažodžius su priesagomis:

4 veiksmažodžius su priešdėliais:

4. Išrink veiksmazodžius. Parašyk, į kokį klausimą jie atsako, jų laiką, skaičių ir asmenį.

6 taškai

- Žemė apsiblausia.
- Naktį ji apsigaubdavo pilka rūko skara ir taip snausdavo iki vėlyvo pusiaudienio.
- Tamsūs medžių šešėliai pasidaro šalti.
- Atėjai rudenį į parką ir renki lapus.

Veiksmazodis	Klausimas	Laikas	Skaičius	Asmuo

5. Parink patarlėms tinkamus veiksmazodžius.

6 taškai

Esamojo laiko veiksmazodžius pabrauk.

Giria, rasi, išsimiegosi, verčia, nebūsi, vaduoja, nereikia, pažinsi.

- Kaip pasiklosi, taip _____.
- Protas rankas ir kojas _____.
- Draugą nelaimėje _____.
- Darbas meistrą _____.
- Ieškok kaip duonos ir _____.
- Mažas kelmas didelį vežimą _____.
- Be duonos sotus _____.
- Kas nedirba, mielas vaike, tam ir duonos duot _____.

6. Parašyk po 3 panašios reikšmės veiksmazodžius (sinonimus).

3 taškai

Eiti – _____

Kalbėti – _____

III dalis. KŪRYBINĖ UŽDUOTIS

Perskaitei įdomų tekstą apie grybą ir gėles. Gėlės visuomet suteikia daug džiaugsmo.

Kokia gėlė tau labiausiai patinka? Parašyk jos aprašymą.

NEPAMIRŠK!

- Laikykitės aprašymo sandaros (bendras įspūdis, detalės, įvertinimas).
- Parašyk pavadinimą.
- Vartok vaizdingus žodžius, palyginimus.
- Be reikalo nekartok žodžių.
- Vieną sakinį siek su kitu.
- Rašyk gražiai, tvarkingai, įskaitomai.

1. Kurią gėlę tu mėgsti labiausiai?
2. Kur ji geriausiai auga, kaip ją reikia prižiūrėti?
3. Išsamiai ją apibūdink (dydis, spalva, lapai).
4. Parašyk, kuo ši gėlė tau atrodo ypatinga.
5. Su kuo šią gėlę galėtum palyginti?
